

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 8Csp/39/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117213767
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr.Mgr. Miriam Plavčáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2019:1117213767.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I, pred sudkyňou Mgr. Mgr. Miriam Plavčákovou, v právnej veci žalobcu v 1/rade: Y. Q., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom U. C. XXX, žalobcu v 2/rade: A. Q., narodená dňa XX.XX.XXXX, bytom U. C. XXX proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava o určenie neplatnosti právneho úkonu, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že zmluva o revolvingovom úvere uzavretá dňa 06.11.2012 medzi žalobcami v 1/rade a v 2/rade a žalovaným č. XXXX XXXXXX je neplatná:

- v časti dojednanej odplaty za odklad splatnosti splátok úveru vo výške 367,49 € ako aj odplaty za odklad splatnosti splátok revolvingu vo výške 167,04 € upravenej v bode 8.1,
- v časti dojednanej ročnej úrokovej sadzby úveru vo výške 70,01 % a dojednanej RPMN vo výške 66,25 %.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietá.

III. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou, doručenou súdu dňa 06.05.2017, sa žalobca v 1/rade a žalobca v 2/rade domáhajú určenia neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 06.11.2012 (ďalej len „Zmluva“), uzatvorenej medzi žalobcami a žalovaným. Žalobcovia zároveň žiadali, aby im súd priznal náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 24.10.2012 žalobca v 1/rade a žalobca v 2/rade uzatvorili so žalovaným Zmluvu, pričom túto nemali možnosť si prečítať, hlavne body 7-8.6, 9-13. Žalobcovia Zmluvu dňa 24.10.2012 v Bytči podpísali a dňa 06.11.2012 bola táto zmluva žalovaným schválená. Žalovaný v bode 5 Zmluvy uviedol sumu 1.500 € s úrokmi, splátkami, pričom z tejto sumy boli žalobcovia povinní zaplatiť 1.849,20 €, teda o 349,20 € viac. V Zmluve bolo uvedené RPMN vo výške 64,19 % a ročná úroková sadzba revolvingu vo výške 80,98 %. Bod 6 Zmluvy obsahoval podmienky, o ktorých žalovaný žalobcov vopred neinformoval a bolo tu uvedené, že žalobcom bol schválený úver vo výške 900 €, ktorý budú splácať v 48 mesačných splátkach vo výške 46,23 €, za úver mali teda zaplatiť celkovú sumu 2.219,09 €, ročná úroková sadzba je 80,98 % a RPMN 60,19 %. Na účet žalobcom žalovaný uhradil sumu 670 €, rozdiel vo výške 230 € si žalovaný stiahol súčasne so zaslaním sumy úveru. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalovaný žalobcov podviedol pri výklade podmienok poskytnutého úveru, podmienky Zmluvy im nedal pred podpisom prečítať, výklad k úveru im podal rozdielne od podmienok uvedených v Zmluve, samotné podmienky sú na Zmluve napísané malým, takmer nečitateľným písmom, je žalobca v 1/rade a žalobca

v 2/rade názoru, že Zmluva je neplatná od počiatku, pre rozpor s ustanoveniami § 37 ods. 1 a ods. 2, § 39, § 40 ods. 1, § 40a, § 44 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka.

3. Na preukázanie svojich tvrdení predložili:

- Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/ zmluva o revolvingovom úvere č. 8200050002 zo dňa 06.11.2012 (č.l. 3-4)

4. Podaním zo dňa 04.09.2017 sa žalovaný vyjadril k žalobe tak, že žalobu v časti o určenie neplatnosti Zmluvy považuje za neprípustnú z dôvodu neprípustnosti takéhoto návrhu podľa § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Právne úkony sú v zmysle právnej teórie právnymi skutočnosťami a určovací žaloba je v zmysle ustanovení CSP ohľadom právnej skutočnosti prípustná len v prípade, ak tak ustanovuje osobitný predpis. Podľa žalovaného je podaná žaloba neprípustná podľa § 137 písm. c) CSP, pretože sa žalobcovia nedomáhajú určenia práva a je neprípustná aj podľa písm. d) tohto ustanovenia, pretože žiaden osobitný zákon takýto typ žaloby neupravuje.

5. Ďalej žalovaný namietol spoločnú aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov na podanie žaloby a uplatňovanie tvrdeného nároku. Zo žaloby nie je podľa žalovaného zrejmé, na základe čoho by vo veci mala byť daná aktívna vecná legitímácia žalobcov. Žalobca v 2/rade je len spoludžníkom žalobcu v 1/rade ohľadne záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy. Žalobca v 2/rade je podľa § 533 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) len spoločne a nerozdielne zviazaný spolu so žalobcom v 1/rade, z ustanovenia nevyplýva žiadna spoločná či delená aktívna solidarita. Plnenie žalobcu v 2/rade nie je plnením za seba samého, ale za žalobcu v 1/rade.

6. K rozdielnym údajom o výške úveru a RPMN v bode 5 a 6 Zmluvy žalovaný uviedol, že bod 5 Zmluvy obsahuje údaje žiadosti o schválenie úveru a bod 6 Zmluvy údaje schváleného úveru. Žalobcovia teda namietali, že žiadali poskytnutie úveru vo výške 1.500 €, no schválený im bol vo výške 900 €. V čase podania žiadosti o úver si žalobcovia so žalovaným stanovili, že žiadosť bude považovaná za najvyššiu možnú a poukazom na výšku a parametre žiadaného úveru a žalovaný môže úver schváliť v rovnakej alebo nižšej výške ako je uvedená v žiadosti.

7. Tvrdenie žalobcov, že im žalovaný nedal možnosť oboznámiť sa s podmienkami Zmluvy, žalovaný popiera, pretože toto tvrdenie spochybňuje jednak podpísanie Zmluvy zo strany žalobcov a taktiež fakt, že po dobu viac ako 4,5 roka žalobcovia nikdy proces uzavretia Zmluvy nereklamovali. Žalovaný ďalej poukázal na bod 18 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/29, podľa ktorého je pojem spotrebiteľ v kontexte uzatvárania zmlúv, transakcií či vykonávania úkonov chápaný ako osoba, ktorá je v rozumnej miere dobre informovaná, vnímavá a obozretná. S prihliadnutím na uvedené je nepreskúmateľné a nevierohodné, že by sa žalobcovia v čase uzavretia Zmluvy a v čase bezprostredne nasledujúcom po uzavretí neoboznámili s jednotlivými ustanoveniami Zmluvy. Žalobcovia mali v zmysle čl. 18 ods. 18.2 zmluvných dojednaní možnosť odstúpiť od Zmluvy, a to písomne a bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní od doručenia oznámenia o schválení úveru. Žalobca v 1/rade taktiež počas trvania Zmluvy využil svoje právo na odklad splatnosti splátok, čo vzbudzuje pochybnosti o tvrdeniach žalobcov. V závere sa žalovaný vyjadril, že dohodnutá odplata za poskytnutý úver neodporuje zákonnej úprave uvedenej v ustanovení § 53 ods. 6 OZ, nakoľko hodnota priemernej odplaty určená Ministerstvom financií SR bola vo výške 45,60 % a za podstatné prevýšenie odplaty je podľa žalovaného možno považovať odklon od priemernej sadzby do 25%. Čiastka 670 €, ktorú žalovaný uhradil žalobcom bola podľa žalovaného v skutočnosti vo výške 679,30 € a rozdiel medzi schváleným úverom vo výške 900 € a poskytnutými finančnými prostriedkami predstavovala odplata za poskytnutie služby podľa čl. 8, teda odklad splatnosti splátok.

Na preukázanie svojich tvrdení predložil:

- Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2012 zo dňa 30.06.2012 (č.l. 19)

- Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/ zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 06.11.2012 (č.l. 20-21)

8. Súd poukazuje na to, že predmetom konania nie je zaplatenie sumy 670,- € (ako sa vyjadril žalovaný vo svojom podaní zo dňa 04.09.2017, druhý odsek). V navrhovanom petite žaloby (v druhom) sa uvádza, žalobcovia žiadajú od žalovaného, aby im uhradil trovy konania, pozostávajúce z uhradenia súdneho poplatku z istiny 670,- €, nie to že sa domáhajú zaplatenia tejto istiny. Z dôvodu prípadnej spornosti, či takýto nárok bol uplatnený sa súd žalobcov na pojednávaní dňa 04.10.2019 na uvedenú skutočnosť dopytoval, na čo žalobca v 1/rade uviedol, že vrátenia zaplatených finančných prostriedkov sa budú domáhať v inom konaní. Ani z obsahu žaloby nevyplýva, že by sa žalobcovia domáhali zaplatenia akejkoľvek sumy.

9. Podaním zo dňa 02.10.2017 sa žalobcovia vyjadrili k vyjadreniu žalovaného tak, že toto vyjadrenie je zavádzajúce, zmätočné až klamlivé. K tvrdeniu žalovaného, že určovacia žaloba je v zmysle CSP prípustná len v prípade, ak tak ustanovuje osobitný predpis, žalobcovia uviedli, že takýto predpis neexistuje, avšak majú naliehavý právny záujem na tom, aby súd rozhodol, či tu právo je alebo nie je, a keďže existuje Zmluva, existuje aj právo žalobcov domáhať sa jej zrušenia, pretože táto je protiprávna a od samotného začiatku neplatná pre vady v nadväznosti na ustanovenia § 40 a nasl. OZ. K aktívnej vecnej legitímácii sa žalobcovia odvolávali na exekučný poriadok s tým, že ak exekútor vymáha od dlžníkov záväzky, vymáha ich najprv od dlžníka, a ak tento nemá majetok, od poddlžníka. V tomto prípade by žalovanému nevadilo to, že namieta vecnú legitímáciu žalobcov. Ďalej žalobcovia uviedli, že zamestnanec žalovaného (ďalej len „Zamestnanec“) s nimi uzatvoril Zmluvu tak, že pred nimi vyplnil a do Zmluvy vpísal ich údaje, takto vypísanú Zmluvu žalobcovia podpísali a nechali ju Zamestnancovi, pretože jej ponechanie vyžadoval. O ďalších náležitostiach Zmluvy žalobcov Zamestnanec len informoval a bez ich súhlasu a prítomnosti vypísal body 5 a 6 Zmluvy, pričom žalobcovia požadovali úver vo výške 900 €, no v žiadosti bol uvedený vo výške 1.500 €. Zamestnanec žalobcom tvrdil, že úroky sú totožné s úrokmi v iných bankách. Nakoniec žalobcovia žiadali vykonať dokazovanie výsluchom Zamestnanca.

10. Podaním zo dňa 20.12.2017 žalovaný k námietkam žalobcov k spôsobu uzavretia Zmluvy uviedol, že žalobcovia svoje tvrdenia neopierajú o žiadne právne relevantné skutočnosti.

11. Na pojednávaní konanom dňa 14.10.2019 žalobca v 1/rade uviedol, že žalobu podali z dôvodu príliš vysokého úroku na úvere, vrátenia časti úrokov splatených na úvere a hlavne zavádzajúcich informácií o úvere, ako aj z dôvodu stiahnutia sumy 250 € z dôvodu poistenia, o čom neboli Zamestnancom informovaní. Splatených bolo podľa žalobcu v 1/rade asi 1.800 €. Žalovaný tvrdil, že nie je preukázané, na základe čoho malo ísť o neplatný právny úkon.

12. Následne vyjadril súd svoj predbežný právny názor tak, že Zmluva sa súdu javí ako neplatná v časti dojednanej odplaty o poskytnutí služby podľa bodu 8 Zmluvy z dôvodu neprimeranej odplaty za poskytnutú službu. Dohoda sa v danom prípade týka odkladu troch splátok vo výške 138 €, pričom odplata za túto službu bola dojednaná na sumu 367,49 €, čo podstatne prevyšuje hodnotu služby, pričom skutočnosť, že žalovaný túto sumu znížil, nemá na tomto posúdení žiadny právny význam. Ďalej súd uviedol, že považuje Zmluvu za neplatnú aj v časti dojednanej ročnej úrokovej sadzby úveru vo výške 70 %. Vo zvyšnej časti sa žaloba súdu javí ako nedôvodná. K námietke žalovaného, týkajúcej sa prípustného predmetu civilného súdneho konania a s tým súvisiacou aktívnou vecnou legitímáciou, súd poukázal na § 297 CSP a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo 235/2017 zo dňa 27.03.2019, z ktorých vyplýva, že aj po zmene právnej úpravy upravujúcej civilný proces je prípustná žaloba, ktorej predmetom je platnosť/neplatnosť neprijateľných zmluvných dojednaní.

13. Žalovaný doplnil, že pri obvyklej odplate požadovanej na finančnom trhu žalovaný vychádzal z priemernej odplaty, ktorú určuje Ministerstvo financií Slovenskej republiky za každý kalendárny štvrtrok a má za to, že nešlo o podstatné prevýšenie, ktorým sa rozumie prevýšenie 25 % - 27 % a obvyklá odplata bola 45,6 %.

14. K tomuto súd uviedol, že s prihliadnutím na neplatnosť dojednania pod bodom 8 Zmluvy, žalovaný nemohol počítať RPMN zo sumy 900 €, ale len z poskytnutej sumy 670 €, a teda je výpočet RPMN nesprávny a v skutočnosti je RPMN vyššie ako je vedené v žalobe. Žalovaný sa následne vyjadril, že RPMN bola vypočítaná zo sumy 670 € a do spisu založil listinu Rozpis vzorca pre výpočet RPMN k zmluve č. XXXXXXXXXXXX, na čo súd uviedol, že aj napriek tomu sa mu dojednaný RPMN a ročná úroková sadzba úveru javí ako neprimeraná a teda neplatne dojednaná.

15. Súd vykonal dokazovanie listinami, tvoriacimi obsah súdneho spisu, a oboznámil sa s ostatným obsahom súdneho spisu.

16. Súd vykonal všetky dôkazy, na vykonaní ktorých subjekty konania trvali s výnimkou výsluchu p. V., ktorej výsluch navrhovali žalobcovia. Tento dôkaz súd nevykonal z dôvodu, že z návrhu na vykonanie tohto dôkazu vôbec nie je zrejmé, aká konkrétna sporná skutočnosť by sa mala týmto dôkazom preukázať. Z podania žalobcov, v ktorom vykonanie tohto dôkazu navrhovali, sa javí, že svedok by mal potvrdiť ich skutkové tvrdenia o procese uzatvorenia Zmluvy; uvedené skutkové tvrdenia však žalovaný účinne nepoprel, preto sa na účely súdneho konania považujú za nesporné a na potvrdenie nesporných tvrdení nie je potrebné vykonávať žiadne dôkazy.

Z vykonaného dokazovania a z nesporných tvrdení procesných strán mal súd za preukázaný nasledujúci skutkový stav:

17. Zo Zmluvy mal súd za preukázané, že žalobca v 1/rade ako dlžník a žalobca v 2/rade ako spoludlžník uzatvorili so žalovaným ako veriteľom zmluvu, ktorej predmetom bolo poskytnutie revolvingového úveru. Žalobca v 1/rade žiadal o úver vo výške 1.500 € a zaviazal sa ho splácať v 48 mesačných splátkach vo výške 77,05 €, celková výška úveru by bola 3.698,40 €. Žalobcovi v 1/rade bol žalovaným schválený úver

vo výške 900 €, ktorý mal žalobca v 1/rade splácať v 48 mesačných splátkach vo výške 46,23 € a celková výška úveru je 2.219,04 €. RPMN za úver je vo výške 66,25 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 %.

18. Z bodu 8 Zmluvy mal súd za preukázané, že súčasťou Zmluvy je Dohoda o poskytnutí služby, ktorej predmetom je poskytnutie odkladu maximálne troch splátok revolvingu za odplatu vo výške 167,04 € alebo maximálne troch splátok úveru za cenu odplatu vo výške 367,49 €.

Predmetom konania je určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 06.11.2012, uzatvorenej medzi žalobcami a žalovaným.

Skutkové a právne závery súdu:

19. Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

20. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

21. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 2 písm. a) zák. č. 129/2010 Z.z., o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZOSU“), na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

24. Podľa § 2 písm. b) ZOSU, na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 2 písm. d) ZOSU, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

26. Podľa § 9 ods. 2 písm. h) ZOSU, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

27. Je nepochybné, že žalobcovia ako spoloční dlžníci (dlžník a spoludlžník) vystupovali pri uzatváraní Zmluvy o revolvingovom úvere ako spotrebiteľia, keďže pri uzatváraní a plnení Zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, na rozdiel od žalovaného, ktorý pri uzatváraní a plnení Zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, zapísanej v Obchodnom registri (poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov). Z uvedeného dôvodu obom žalobcom patrí ochrana podľa príslušných ustanovení spotrebiteľského práva.

Prípustnosť žaloby

28. Podľa § 137 CSP, Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

29. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „OS“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

30. Podľa § 298 ods. 1 C.s.p., súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

31. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.18ba)

32. Poznámka k § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. č. 18ba odkazuje na § 137 ods. c) a d) Civilného sporového poriadku.

33. V dôvodovej správe k zákonu č. 279/2017 bod 39 sa uvádza: S ohľadom na zavedenie obsahu žaloby podľa Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého sa medzi iným rozhoduje o určení právnej skutočnosti, ak tak vyplýva z osobitného predpisu, sa zavádza novým ustanovením možnosť spotrebiteľa podať žiadosť o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

34. Správny je preto právny názor žalobcu, že u žalobcu v postavení spotrebiteľa existuje naliehavý právny záujem na určení neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve vyplývajúci ex lege z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.03.2019, sp. zn. 1Cdo/235/2017).

35. Žalovaný namietal prípustnosť podanej žaloby s odkazom na ustanovenia §§ 137 písm. c) a d) C.s.p..

36. Prípustnosť určovacej žaloby v dôsledku neprijateľných zmluvných podmienok vyplýva z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. (uvedený záver vyplýva napr. z rozhodnutia NS SR zo dňa 27.03.2019, sp. zn. 1Cdo/235/2017), podporne aj z ustanovenia § 298 ods. 1 C.s.p. a prípustnosť určovacej žaloby, ktorej predmetom je neplatnosť celej spotrebiteľskej zmluvy alebo jej časti vyplýva z ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z.. Z uvedeného dôvodu súd túto námietku žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú. Aktívna vecná legitímácia žalobcov

37. Ďalšia námietka žalovaného smerovala k aktívnej vecnej legitímácii oboch žalobcov, pričom konkrétne námietky žalovaného sa týkali iba žalobcu v 2/rade, keď podľa žalovaného je žalobca v 2/rade iba spoludlžníkom, povaha jeho vzťahu k žalobcovi (pravdepodobne k žalobcovi v 1/rade) je vymedzená v ustanovení § 533 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že je iba spoločne a nerozdielne zaviazaným spolu s dlžníkom. Podľa žalovaného zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva aktívna solidarita a ani plnenie spoludlžníka nie je plnením za seba samého, ale za dlžníka.

38. Z ustanovenia 6. 1 Zmluvy vyplýva, že spoludlžník pristupuje k Zmluve na základe § 533 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka k peňažnému záväzku Dlžníka spočívajúcom v úhrade úveru vrátane všetkých Dlžníkovi poskytnutých revolvingov, príslušenstvom úveru (revolvingu/ov), prípadne uplatňovaných zmluvných pokút a ďalších peňažných záväzkov, ktoré vyplývajú/vzniknú z uvedenej Zmluvy o RÚ, a jej prípadných dodatkov.

39. Podľa § 533 Občianskeho zákonníka, kto bez súhlasu dlžníka dohodne písomne s veriteľom, že splní za dlžníka jeho peňažný záväzok, stáva sa dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi a obaja dlžníci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. Ustanovenie § 531 ods. 4 tu platí obdobne.

40. Podľa § 531 ods. 4 Občianskeho zákonníka, námietky, ktoré má voči veriteľovi pôvodný dlžník, môže uplatniť aj osoba, ktorá dlh prevzala.

41. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „OS“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

42. Žalobca ako hlavný dlžník je oprávnený realizovať svoje práva spotrebiteľa aj tým, že sa na súde bude domáhať neplatnosti úverovej zmluvy, ako je tomu v prejednávanej veci. Žalobca v 2/rade ako účastník tej istej úverovej zmluvy je rovnako spotrebiteľ, ktorý má podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. tiež právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Žalobca v 2/rade má zároveň podľa § 531 ods. 4 Občianskeho zákonníka právo uplatniť voči žalovanému všetky námietky ako dlžník/žalobca v 1/rade, vrátane námietok o neplatnosti zmluvy o úvere a námietok o neprijateľnosti dojednaných zmluvných podmienok. Z uvedeného dôvodu súd vyhodnotil námietku žalovaného o absencii aktívnej legitímácie žalobcov ako nedôvodnú.

Neplatnosť Zmluvy v časti dojednanej odplaty za odklad splatnosti splátok

43. Procesné strany ako zmluvné strany zmluvy o revolvingovom úvere, uzavretej dňa 06.11.2012, č. XXXX XXXXXX si okrem iného v bode 8.1 Zmluvy dojednali právo na odloženie maximálne troch splátok úveru za cenu odplatu vo výške 367,49 € ako aj právo odkladu maximálne troch splátok revolvingu za odplatu vo výške 167,04 €.

44. Dojednaná (žalovaným odsúhlasená) splátka úveru v zmluve bola vo výške 46,23 €, výška troch splátok úveru je potom spolu 138,69 €. Za odloženie splátok úveru v maximálnej výške 138,69 € bola v Zmluve dojednaná odmena vo výške 367,49 €, čo predstavuje 264 % hodnoty splátok, ktorých sa môže odloženie týkať. Pretože odplata za poskytnutú službu (odklad najviac troch splátok) v danom prípade dosahuje takmer trojnásobok hodnoty splátok, ktorých sa odklad týka, je potrebné toto dojednanie vyhodnotiť ako neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi. Z rovnakého dôvodu je neplatné dojednanie Zmluvy o odplate za odloženie splátok revolvingu - žalovaný schválil v Zmluve revolving vo výške 377,24 €; jedna splátka revolvingu má potom výšku 23,12 € (1109,52 € ako celková čiastka revolvingu vrátane úrokov za celú dobu čerpania revolvingu/48 mesiacov); tri splátky revolvingu spolu predstavujú 69,35 €. Dojednaná odplata za odklad splátok revolvingu vo výške 167,04

€ predstavuje 240 % hodnoty splátok revolvingu, ktorých sa môže odloženie splátok týkať. Na uvedené posúdenie nemá žiaden právne relevantný vplyv to, v akej konkrétnej výške si žalobca uplatnil vyššie dojednanú odplatu, ani to, či poskytnutiu revolvingu v skutočnosti došlo.

Neplatnosť Zmluvy v časti dojednanej ročnej úrokovej sadzby a RPMN

45. V Zmluve bola medzi procesnými stranami okrem iného dojednaná úroková sadzba úveru vo výške 70,01 % ročne.

46. Aj keď dohoda o výške úrokov z úveru je predmetom zmluvnej voľnosti, neznamená to, že zmluvné strany si môžu dohodnúť platne akúkoľvek výšku úroku z úveru. Neprimeranou a teda aj odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov z omeškania, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Podľa údajov NBS sa úrokové sadzby spotrebiteľských úverov pre domácnosti poskytované bankami v priebehu roku 2012 pre úvery na dobu dlhšiu ako jeden rok pohybovali v rozmedzí 9,96 % - 13,99 %. Úroková sadzba dojednaná v rozsahu 70,01 % predstavuje viac ako päťnásobok úrokovej sadzby, za ktorú poskytovali úvery banky v rovnakom období, preto takto dojednanú ročnú úrokovú sadzbu nemožno v žiadnom prípade považovať za platne dojednanú. Z uvedeného dôvodu súd vyhodnotil Zmluvu v časti dojednaného úroku z omeškania vo výške 70,01 % ročne ako neplatnú.

47. Na základe (neplatne) dojednanej ročnej úrokovej sadzby žalovaný určil RPMN úveru na 66,25 % a tvrdil, že priemerná RPMN na finančnom trhu bola 45,60 %. V priebehu konania žalovaný predložil súdu dokument nazvaný Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2.štvrtrok 2012, pričom žalovaný argumentoval priemernou RPMN stanovenou pre Ostatné spotrebiteľské úvery neuvedené v r. 1 až 5 vo výške do 1500 eur vrátane (riadok 6). Súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že na sa v danom prípade jednalo o kategóriu úveru, ktorej RPMN použil žalovaný - zo Zmluvných dojednaní Zmluvy, konkrétne z bodu 6 vyplýva, že úver bol v danom prípade zabezpečený, a to plnením spoludžníka; samotný bod 6 Zmluvných dojednaní Zmluvy je nazvaný Zabezpečenie úveru a v spojení so zmluvou je nepochybné, že účastníkom Zmluvy bol aj spoludžník a teda že k zabezpečeniu úveru došlo. Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi zverejňuje Ministerstvo financií SR, ktoré okrem iného zverejnilo na svojom webovom sídle Pokyny k vyplňaniu hlásenia o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch; uvedené pokyny neobsahujú žiadne usmernenie o tom, na základe akých kritérií sa úver považuje za zabezpečený, preto je potrebné v tomto prípade postupovať podľa znenia Zmluvy a považovať poskytnutý úver za zabezpečený. V prípade spotrebiteľských úverov so zabezpečením do sumy 1.500,- € je v predloženej dokumente uvedená RPMN vo výške 28,66 %, resp. podľa údajov za nasledujúci kalendárny štvrtrok (ktorý bezprostredne predchádzal uzatvoreniu Zmluvy to bolo 31,10 %. Žalovaným určená RPMN predstavuje navýšenie oproti priemernej RPMN na finančnom trhu o 45 % ($66,25\% / 45,60\% * 100\% - 100\%$) pre nezabezpečené úvery a o 131 % ($(66,25\% / 28,66\% * 100\% - 100\%)$) pre zabezpečené úvery.

48. Súd na tomto mieste podotýka, že výpočet RPMN, predložený žalovaným sa nejaví ako správny - podľa interaktívnej kalkulačky RPMN (na Portále finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa MF SR) je RPMN po zadaní parametrov úveru určené na 106,23 %. Výpočet predložený žalovaným okrem iného vychádza podľa popisu z toho, že v súvislosti s úverom bol dojednaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 220,7 €, ktorý však vo výpočte nikde zohľadnený nie je a nie je ani dojednaný v Zmluve. Do výpočtu nie je zahrnutý poplatok za doplnkovú službu (poplatok za odklad splátok), ktorý do výpočtu zahrnutý mal byť. Dojednaná odplata za túto službu mala byť podľa § 2 písm. g) ZOSU zahrnutá do celkových nákladov spotrebiteľa na poskytnutý spotrebiteľský úver, zároveň mala byť podľa § 2 písm. h) ZOSU zahrnutá do celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, čo malo nepochybné vplyv na určenie RPMN.

49. Súd vyhodnotil ako nedôvodný argument žalovaného o RPMN, že za podstatné prevýšenie odplaty je možné považovať odklon od priemernej sadzby do 25%. Posudzovanie otázky podstatného prevýšenia odplaty je možné posudzovať iba porovnaním dojednanej a priemernej odplaty (RPMN) a ich vzájomného pomeru; toto posúdenie nie je možné vykonať spôsobom ako to urobil žalovaný - a to tak, že k ním tvrdenej priemernej RPMN pripočítal 25 % a dospel k záveru, že ním uvedená RPMN túto hodnotu nepresahuje. Takýmto spôsobom by bolo možné dospieť k absurdnému záveru, že ak by bola priemerná RPMN napr. 2 % a nejaký poskytovateľ úveru by určil RPMN 2%+20%, spolu 22 % tak by podľa úvahy žalovaného mala byť takáto RPMN primeraná, pretože neprekračuje priemernú RPMN o viac ako 25 % aj keď v skutočnosti by určená RPMN predstavovala 11 násobok priemernej RPMN (t.j. prekračuje priemernú RPMN o 1100 %), čo by bola zjavne neprimeraná odplata.

50. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že RPMN určená žalovaným v Zmluve:

- podstatne prevyšuje priemernú RPMN na finančnom trhu za porovnateľné spotrebiteľské úvery, poskytované v čase poskytnutia Úveru, keď toto navýšenie predstavuje 45 % oproti priemernej RPMN pre nezabezpečené úvery resp. 131 % oproti priemernej RPMN pre zabezpečené úvery, ktorým je aj úver, ktorý je predmetom tohto konania

- výška RPMN je zo strany žalovaného určená nesprávne pre nezahrnutie odplaty za odklad splátok do celkových nákladov spotrebiteľa

51. Z uvedeného dôvodu sú celkové náklady spotrebiteľa spojené s Úverom, vyjadrené prostredníctvom RPMN v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku /poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov/. Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi / pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 137/2003/. Napriek tomu, že nebankový subjekt pri poskytovaní úverov spravidla podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj vo výške úroku z úveru a RPMN, určená (dojednaná) výška RPMN (aj keď vyššia ako pri bankách) musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov. Za týchto okolností je potrebné hodnotiť zmluvu o úvere v časti dohody/určenia RPMN ako absolútne neplatnú podľa § 39 v spojení s § 41 OZ.

52. Sú dodáva, že z vyššie uvedených dôvodov je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov (podľa § 11 ods. 1 písm. b) a písm. d) ZoSÚ) a žalovaný je oprávnený požadovať od žalobcov iba sumu poskytnutých finančných prostriedkov.

53. Podľa § 53c Občianskeho zákonníka, ak je spotrebiteľská zmluva vyhotovená písomne, predmet a cena nesmú byť uvedené menším písmom ako iná časť takejto zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ako aj ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach alebo v akýchkoľvek iných zmluvných dokumentoch, ktoré so spotrebiteľskou zmluvou súvisia, nesmú byť uvedené pre spotrebiteľa nečitateľným a menším písmom, ako ustanoví vykonávací predpis. Zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná.

54. Vo zvyšnej časti súd vyhodnotil žalobu ako nedôvodnú. Tvrdenia žalobcov o tom, že nemali možnosť vopred oboznámiť sa s obsahom zmluvy súd vyhodnotil ako účelové, keď túto námietku uplatnili na súde až takmer päť rokov po uzatvorení zmluvy: Od priemerne rozumného človeka je navyše rozumné očakávať, že nepodpíše zmluvu s ktorou nemal možnosť sa oboznámiť. Námietka o malých písmenách textu zmluvy ako dôvodu jej neplatnosti nemá žiadne legálne opodstatnenie - súčasná právna úprava nevylučuje, aby spotrebiteľská zmluva obsahovala malé písmená, pokiaľ týmto malým písmom nie je v zmluve špecifikovaný predmet zmluvy a cena, čo sa v danom prípade nestalo. Neplatnosť celej Zmluvy nespôsobuje ani to, že žalovaný žalobcom schválil úver v nižšej výške ako požadovali. Žiadne iné právne relevantné dôvody neplatnosti celej zmluvy žalobcovia neuviedli, preto súd v súlade s § 41 Občianskeho zákonníka (Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu) vyslovil neplatnosť iba tých častí zmluvy, u ktorých zistil dôvod neplatnosti a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

55. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

56. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

57. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.. Pretože žalobcovia mali v konaní, ktorého predmetom bola určovacia žaloba čiastočný úspech, ktorého výšku nie je možné reálne určiť, a teda nie je možné určiť mieru úspechu/neúspechu žalobcov ani žalovaného v spore, súd žiadnej zo strán nárok na náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 CSP (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie

považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. v platnom znení).